Tóm lược nội dung

Bất bình đẳng sâu sắc bên trong các yếu tố xã hội đan xen quyết định sức khỏe

Vào đầu tháng 4 năm 2020, các nhà lãnh đạo cộng đồng ở Chelsea, Massachusetts nhận ra rằng thành phố đang bị tàn phá bởi căn bệnh SARS-CoV-2 (COVID-19) ở mức độ mà phần còn lại của tiểu bang và cả nước không có. Trong những tháng đầu của đại dịch, tỷ lệ lây nhiễm trên đầu người của Chelsea (56,93 trên 10.000 cư dân) là một trong những tỷ lệ cao nhất nước. Khi tỷ lệ lây nhiễm tăng cao, các nhà nghiên cứu trên khắp đất nước đã yêu cầu được tiếp cận với cộng đồng Chelsea - để chấm bông hốc mũi, lấy mẫu máu và giám sát nước thải của người dân - trong một nỗ lực để hiểu rõ hơn những gì đang xảy ra ở Chelsea. Tuy nhiên, GreenRoots và các nhà lãnh đạo cộng đồng đã hiểu từ trước nguyên nhân tại sao cộng đồng tuyến đầu của chúng ta lại bị ảnh hưởng nặng nề như vậy: đó là do sự bất bình đẳng sâu sắc trong các yếu tố xã hội giao nhau quyết định sức khỏe của chúng ta.

Trích lời Bác sĩ Peter Slavin, Cựu Chủ tịch Bệnh viện Đa khoa Massachusetts

Tôi liên tục được khích lệ bởi khả năng phục hồi của Chelsea và biết ơn những cư dân phục vụ trên tuyến đầu trong đại dịch này. Khi Chelsea trở thành tâm điểm của đợt bùng phát COVID-19, rõ ràng chỉ một mình khả năng phục hồi bền bỉ thôi thì không thể ngăn được bệnh tật khi những yếu tố khác như - nhà ở, việc làm, thực phẩm và phân biệt chủng tộc - có tác động lớn hơn nhiều đến sức khỏe. Tôi hy vọng rằng, cùng chung tay với nhau, chúng ta có thể cải thiện sức khỏe và an sinh của cộng đồng bằng cách giải quyết những yếu tố này và sự chênh lệch sức khỏe đáng báo động mà chúng đã gây nên.

Chỉ hai tuần trước đó, GreenRoots, một tổ chức vì công lý môi trường do cư dân lãnh đạo, cùng với các đối tác cộng đồng khác và quan chức thành phố, đã tập hợp để thành lập Nhóm Ứng phó Đại dịch Chelsea. Cùng với nhau, tập thể này đã nỗ lực làm việc để vận động thêm các nguồn lực công cộng và tư nhân; tăng các dịch vụ chăm sóc sức khỏe; thực hiện các chương trình cứu trợ tài chính tức thời; xây dựng các hệ thống hỗ trợ thiết yếu; và phát triển một mạng lưới chăm sóc và ứng phó khủng hoảng hết sức công hiệu. Tất cả công việc này đến nay vẫn hiện hữu rõ ràng. Công việc và tầm nhìn tập thể của chúng tôi, được chính người dân hướng dẫn, cho thấy rằng chúng tôi hiểu rõ các tác hại do đại dịch.

GreenRoots sẵn sàng kể câu chuyện của thành phố Chelsea - làm thế nào và tại sao mà các yếu tố xã hội tổng hợp quyết định sức khỏe của chúng tôi đã khiến chúng tôi bị ảnh hưởng "đầu tiên và tồi tệ nhất" bởi COVID-19. Tài liệu đánh giá này nhấn mạnh đến vô số những bất bình đẳng và các yếu tố xã hội quyết định đã dẫn đến việc COVID-19 tàn phá Chelsea và vẫn còn tiếp tục ảnh hưởng đến cư dân của thành phố hàng ngày. Báo cáo nêu bật các yếu tố đã ảnh hưởng đến sức khỏe cộng đồng trước COVID, khiến cư dân dễ bị tổn thương hơn, chẳng hạn như: Chelsea tiếp xúc nhiều với các chất gây ô nhiễm không khí như nitơ oxit và vật chất dạng hạt; tỷ lệ mắc bệnh từ trước cao, đặc biệt là hen suyễn, các bệnh tim mạch và tiểu đường; nạn thiếu thực phẩm trầm trọng; và Chelsea thiếu nghiêm trọng không gian xanh giúp tăng cường miễn dịch. Báo cáo cũng nêu bật các yếu tố dẫn đến việc vi rút lây lan nhanh hơn và bệnh trạng nặng hơn, chẳng hạn như 10% số nhà ở của Chelsea quá đông đúc; 80% công nhân Chelsea được coi là lao động thiết yếu; và thêm vào đó là hàng chục nghìn người nhập cư rút tên khỏi các chương trình chăm sóc sức khỏe do những sợ hãi liên quan đến vấn đề nhập cư. Với dữ liệu tổng hợp này, kết hợp với trải nghiệm thực tế của chúng tôi với COVID-19, chúng tôi nêu lên các yếu tố rủi ro kinh tế và xã hội của cộng đồng đã hình thành nên tác động của đại dịch đối với Chelsea như thế nào.

Báo cáo này xem xét các chỗ yếu của Chelsea đối với COVID-19 bao gồm nhiều yếu tố giao nhau như: xu hướng thay đổi trong dân số; sợ hãi liên quan đến nhập cư; phân biệt chủng tộc có hệ thống; không gian xanh cực kỳ hạn chế; chất lượng không khí trong nhà và ngoài trời kém; bệnh mãn tính có từ trước; sự chênh lệch về sức khỏe; nhà ở không ổn định; tình trạng sinh sống tạm bợ và thiếu thốn lương thực nghiêm trọng. Báo cáo này cung cấp thông tin chi tiết về lý do tại sao Chelsea bị COVID-19 tấn công đầu tiên và tồi tệ nhất; và đưa ra các đề xuất chính sách hầu ngăn chặn các thảm họa nhân đạo trong tương lai.

Báo cáo này xác nhận rằng, chúng ta phải làm việc với nhau như một tập thể để ưu tiên duy trì sức khỏe và hạnh phúc của cư dân Chelsea; và trên bình diện quốc gia, các hệ thống phải dành ưu tiên cho đời sống của dân chúng hơn là lợi nhuận. Chúng ta phải làm như vậy bằng cách thực hiện các quyết sách và đầu tư có lợi, thay vì gây hại cho sức khỏe của cư dân; và cải thiện các yếu tố xã hội quyết định sức khỏe của chúng ta. Việc thu thập các nghiên cứu và dữ liệu hiện có về các yếu tố quyết định sức khỏe xã hội của Chelsea khẳng định lại điều mà các nhà lãnh đạo Chelsea đã biết từ lâu, đó là việc dân số của Chelsea đa dạng, làm việc ở tuyến đầu, bị thiếu công bằng môi trường, đặc biệt là dễ dàng bị tác hại bởi tình trạng khẩn cấp về khí hậu hay sức khỏe cộng đồng. Chúng ta cũng biết rằng BÂY GIỜ LÀ THỜI ĐIỂM ĐỂ HÀNH ĐỘNG. Chúng ta cần tập trung vào việc cải thiện các yếu tố xã hội lâu dài mang tính quyết định đến sức khỏe của Chelsea để ngăn ngừa các thảm họa trong tương lai. Do đó, bao gồm trong tóm tắt này và trong mỗi phần của tài liệu nghiên cứu, là một tập hợp các khuyến nghị về chính sách và ngân khoản tài trợ mà GreenRoots tin rằng sẽ giúp giải quyết vô số thách thức đã đưa chúng ta đến thời điểm này.

Những điểm then chốt của báo cáo:

1. **Những yếu tố xã hội quyết định sức khỏe đan xen nhau ở Chelsea đóng một vai trò quan trọng trong tỷ lệ nhiễm COVID-19 và mức độ nghiêm trọng của căn bệnh. Vai trò này có thể được phân loại theo hai cách: tác động lâu dài khiến người dân dễ bị tổn thương và yếu sức hơn so với trước đại dịch; và các tác động tức thì làm tăng khả năng nhiễm bệnh và sự e ngại không đi chữa bệnh sau khi bị nhiễm COVID-19.**
2. **Cư dân Chelsea bước vào đại dịch với tỷ lệ cao về các bệnh trạng đã có từ trước, các bệnh nền này làm nhiều người dễ bị nhiễm COVID-19 nặng. Tiếp xúc lâu dài với chất lượng không khí ngoài trời kém của Chelsea (với tỷ lệ oxit nitơ và vật chất dạng hạt cao) và chất lượng không khí trong nhà kém (liên quan đến việc nhà ở quá cũ) đã ảnh hưởng đến sức khỏe tim phổi của cư dân. Chỉ số thiếu an ninh lương thực trước đại dịch cao và việc liên tục không được tiếp cận với các không gian xanh đã làm giảm sức đề kháng tổng quát của cư dân.**
3. **Nhà ở quá đông đúc của Chelsea đã tạo điều kiện cho vi-rút lây lan nhanh hơn. Ở Chelsea, 10% số đơn vị nhà ở được coi là quá tải so với 2% trên toàn tiểu bang. Việc thiếu khả năng tiếp cận những chỗ ở an toàn, lành mạnh, có giá phải chăng, đã ảnh hưởng rất nhiều đến sức khỏe của cư dân. Sự tàn phá kinh tế của đại dịch chỉ làm trầm trọng thêm cuộc khủng hoảng nhà ở, buộc các gia đình phải ở đông gấp ba lần bình thường và/hoặc phải "lướt đi văng" (ngủ ghế nệm), khiến tình trạng quá tải ngày càng gia tăng.**
4. **Bất bình đẳng chủng tộc, hoàn cảnh nhập cư và rào cản ngôn ngữ đóng vai trò quan trọng. Thành phần dân số gốc Nam Mỹ và Da đen bị ảnh hưởng bởi COVID-19 nặng hơn. 79% dân số Chelsea được xác định là người da màu; và 45% là người sinh ra ở nước ngoài. Sự lo sợ về tác động xấu của vấn đề nhập cư đã cản trở nhiều cư dân tìm đến các dịch vụ chăm sóc sức khỏe thiết yếu.**
5. **Việc làm cũng đóng một vai trò quan trọng. 80% người lao động Chelsea được coi là "thiết yếu", điều này buộc họ phải tiếp tục làm việc trong những ngày đầu dịch, khi việc tiếp cận với kiến thức và các biện pháp phòng ngừa còn hạn chế.**

Trước tiên và quan trọng nhất, là chúng tôi tin tưởng mạnh mẽ rằng: Để giải quyết tình trạng bất bình đẳng về sức khỏe mang tính hệ thống đang đối mặt với cộng đồng người da màu và người có thu nhập thấp, cần phải đầu tư lớn vào việc cải thiện các yếu tố xã hội quyết định đến sức khỏe; ngoài ra, các chính sách bảo vệ hiện có phải được thi hành, và các chính sách mới phải được hoạch định để ngăn ngừa tổn hại mang tính hệ thống sâu rộng hơn trong các cộng đồng như Chelsea.

Chúng tôi cũng tin rằng:

1. **Gắn kết làm chúng ta tốt hơn. Thay đổi thực sự sẽ xảy ra khi tất cả tiếng nói của cộng đồng đều được lắng nghe. Các nỗ lực làm việc cùng nhau, giữa các ngành và các lĩnh vực, phải được hỗ trợ và thúc đẩy. Cư dân phải được xem tâm điểm như các chuyên gia.**

2. **Sự áp bức và bất bình đẳng mang tính hệ thống sâu sắc phải được xác định và giải quyết. Phân biệt chủng tộc, cảm tính chống người nhập cư và rào cản ngôn ngữ không được tác động đến việc xây dựng và thực thi chính sách công nữa.**

3. **Môi trường mong manh của Chelsea cần được bảo vệ và cải thiện. Phải ưu tiên tăng không gian xanh, trồng và bảo vệ cây xanh. Việc cải thiện chất lượng không khí và xây dựng cơ sở hạ tầng để ứng phó với biến đổi khí hậu phải được thực hiện.**

4. **Giữ cho cư dân có chỗ ở an toàn là hết sức quan trọng. Những biện pháp chống việc mất chỗ ở nhằm ngăn chặn việc đuổi nhà, bảo tồn và mở rộng các lựa chọn nhà ở giá cả phải chăng, và bảo vệ sức khỏe của cư dân phải được thực hiện.**

5. **Sự chênh lệch về điều kiện sức khỏe, cả trong ngắn hạn và dài hạn, phải được giải quyết. Thủ tục tiếp cận chăm sóc sức khỏe, thực phẩm và thông tin y tế dịch ra nhiều ngôn ngữ cần phải chuẩn mực, rõ ràng, đơn giản. Các nỗ lực lâu dài để giải quyết và cải thiện các bệnh đi kèm phải mang tính toàn diện, cho toàn cộng đồng và giải quyết hàng loạt các yếu tố xã hội có tính chất quyết định đối với sức khỏe được nêu trong báo cáo này.**

   Xin lưu ý rằng một số chỉ số quan trọng (như sức khỏe tâm thần, chăm sóc trẻ, việc sử dụng chất kích thích và bạo lực giới tính) tất cả đều đóng một vai trò trong trải nghiệm của cư dân trong đại dịch nhưng không được nêu rõ ở đây.

BÂY GIỜ CHÍNH LÀ LÚC CẦN HÀNH ĐỘNG